

Kovačič se na ustavnem sodišču bori z mlini na veter

Brez resnih možnosti za uspeh je Vili Kovačič, ko poskuša še na ustavnem sodišču doseči referendum hkrati s predsedniškimi volitvami. Z združitvijo bi država prihranila tri milijone evrov, volivci dvakratno pot na volišča, opozicija pa bi lažje dosegla kvorum, da bi vladni zakon o drugem tiru padel. A z izbiro 24. septembra za dan referenduma je vladna koalicija SMC, Desus in SD ta teden v državnem zboru to onemogočila.

Neumno še ni kršitev ustave

Kovačiču, ki zdaj poskuša na ustavnem sodišču doseči, da bi državljani vendarle odločali hkrati, skoraj gotovo ne bo uspelo: ustavno sodišče odpravlja le kršitve ustave, bolj ali manj neumno ravnanje pa ostaja v pristojnosti politike. Povrhu ustavno sodišče, kot se je pokazalo pred tremi leti, vladni koaliciji, če nikakor noče referenduma hkrati z volitvami, ne more kaj veliko. Datum, če jim prvega sodišče že razveljavi, tudi v drugo določa večina v parlamentu. In združevanje lahko tudi v drugo preprečijo. Izkušnje kažejo, da se jim to splača.

Eva Irgl Foto:
Robert Fojkar
Komac

V času Bratuškove kršitev pravic ljudi

Leta 2014, ko je državi še vladala **Alenka Bratušek**, so poslanci vladajočih strank za datum referendumu o omejevanju dostopa do arhivov SDV določili 4. maj. S tem so onemogočili, da bi bil referendum izveden hkrati z evropskimi volitvami, ki so bile 25. maja. Podobno so ta teden poslanci vladne koalicije onemogočili, da bi bil referendum hkrati s predsedniškimi volitvami.

Pravzaprav so leta 2014 ravnali še bolj nekorektno. Referendum so določili za nedeljo takoj po prvomajskih praznikih, ko bi bilo zaradi praznikov težko izvesti predčasna glasovanja.

Eva Irgl (SDS), ki je zbrala 40.000 podpisov, se je pritožila. Ustavno sodišče pa je povsem soglasno razveljavilo 4.maj kot datum referendumu. Odločili so, da tak datum krni pravico do glasovanja na referendumu, je poseg v pravico do sodelovanja pri upravljanju javnih zadev.

Datum posebej sporen ker...

[wp_ad_camp_2]

Sodniki so pojasnili:

„Določitev dni predčasnega glasovanja v času praznikov in počitnic in dneva glasovanja takoj za njimi (kot v tem primeru) pa že sama po sebi otežuje in ovira učinkovito uresničevanje pravice glasovanja na referendumu. To je še toliko bolj izpostavljeno ob upoštevanju nove ustavne ureditve referendumu, ki je uvedla strožje pogoje za zavrnitev zakona na referendumu.“

Zaradi spremenjene ustave morajo biti proti zakonu, da bi ga ljudstvo zavrnilo ob večini glasujočih še najmanj petina vseh volivcev, to je nekaj čez 340.000 volivcev.

Tudi v drugo zavrnili hkratnost in uspeli

[wp_ad_camp_3]

A odločitev o kršitvi ustave koalicijskih poslancev, čeprav je bila država takrat tudi tik pred parlamentarnimi volitvami, ni zelo pretresla. Tudi v drugo referendumu niso razpisali hkrati z evropskimi volitvami 25 maja. To bi lahko storili. Namesto tega so izbrali 8 junij.

Teden po 8. juniju se je začela kampanja za parlamentarne volitve, sredi katere je moral predsednik SDS **Janez Janša** v zapor, odločno večino pa je po vsem tem dogajanju dosegla SMC **Mira Cerarja**.

Irglova se je ponovno pritožila, da je datum referendumu kršitev, a v drugo so ustavni sodniki pobudo za oceno ustavnosti zavrgli z razlago, da od presojanja ne bo nobene pravne koristi.

Referendum se je končal precej neslavno: skupna udeležba je bila le 11,74 odstotna. Precej odločna večina glasujočih je bila sicer proti omejevanju dostopa do arhivov SDV, a ker kvorum ni bil dosežen, je referendum propadel, sprememba ureditve pa obveljala.